

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SACRAMENTO|| POENITENTIAE.|| QVATVOR LIBRIS COM-||REHNSA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XII. An Pœnitentiæ Sacramentum à Sacramento Baptismi diuersum sit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54092)

Glossa, ac Bonaventura; hi sunt enim omnes Patres, omnes-
que Historici, quos Kemnitius citat, quamuis Bonaventuræ
locum præ festinatione non annotauerit.

Hic ego PRIMVM à Kemnitio quæro, vnde illam histo-
riam de origine Pœnitentiæ hauserit: nullo enim teste hæc
probata reliquit. Legerat, credo, tale aliquid in Caluino; id ei
satis fuit, sed nobis non est satis, qui multa ipsius etiam Cal-
uini mendacia depræhendimus. DEINDE, quid hoc ad quæ-
stionem, de qua agimus? Esto enim, prima lapsorum recon-
ciliatio, in publica Pœnitentia fuerit: cur ea Sacramentum
esse non potuit? cur signa illa externa contritionis, & crimi-
num confessio cum verbo Absolutionis, Sacramentum non
fuerunt? DENIQUE esto, non sit confessio iuris diuini, vt ex
Glossa quadam quam etiam Catholici repræhendunt, Kem-
nitius probare nititur: cur ipsa Absolutio Sacramentum non
erit, cum symbolum sit externum diuinitus institutum, &
gratiæ ac iustificationis promissionem habeat; vt ipse etiam
Kemnitius confitetur?

Sapientius igitur Kemnitius fecisset, si cū Apologia Con-
fessionis Augustanæ, in cuius verba iurauerat, Pœnitentiæ
Sacramentum verè ac propriè dictum, aduersus Caluianos,
non Catholicorum modò, sed etiam Lutheranorum iudicio
ac censura Hæreticos, defendisset.

CAPVT XII.

*An Pœnitentiæ Sacramentum à Sacramento
Baptismi diuersum sit.*

HÆRETICI, qui Sacramentum Pœnitentiæ de
medio sustulerunt, ex hoc errore in alium prola-
psi sunt: quia enim negandum esse non putabāt,
peccatores post Baptismum posse Deo reconci-
liari, neque reconciliationem istam sine Sacramento aliquo
feri credebant, id eis in mentem venit, vt dicerent, Baptismū
ipsum dici posse atque esse Pœnitentiæ Sacramentum. Itaq;
lapsos post Baptismum, reconciliari dixerūt per Baptismum,
memoria, non autem re ipsa, repetitum.

F f f f f

Ex

Ex quo nouo dogmate, tria quædam aduersarij deduxerunt. PRIMO, non esse durius pactum, quod Deus cum peccatore fecit in reconciliatione post Baptismum, quam ante Baptismum, sed esse æquè facile, vel potius prorsus idem: & inde grauissimè Inuehuntur in eos, qui dicunt Pœnitentiam esse tabulam naufragij, quasi non liceat ad ipsam nauim Baptismi amplius redire. SECUNDO, non minus integrè renouari hominem in reconciliatione post Baptismū, quam ante Baptismum: & sicut in regeneratione, quæ fit in Baptismo, dimittuntur omnia peccata quoad culpam & pœnam; similiter fieri uolunt in reconciliatione, quæ fit post Baptismum. TERTIO, non esse quærendum post Baptismum, symbolum externum diuinitus institutum, quo Christi merita applicentur, cum id satis commodè præstet Baptismus, memoria (ut diximus) apprehensus, & repetitus.

Primus auctor huius erroris, ut etiam aliorum fermè omnium, qui hoc tempore inter Lutheranos versantur, Lutherus fuit: sic enim scribit in libro de captiuit. Babyl. cap. de Baptismo: *Præbuit his opinionibus occasionem uerbum illud periculosum D. Hieronymi, siue malè positum, siue malè intellectum, quo Pœnitentiam appellat secundam tabulam post naufragium, quasi Baptismus non sit Pœnitentia. Hinc enim ubi in peccatum lapsi fuerint, de prima tabula seu nauis desperantes, & elut amissa, secunda tantum incipiunt niti & fidere tabula, id est, Pœnitentia.* Et in eodem libro propè extremo: *Pœnitentia Sacramentum, inquit, signo uisibili, & diuinitus instituto caret: & aliud non esse dixi, quam uiam ac reditum ad Baptismum.* Hæc ille: in quibus uerbis obiter obseruanda est mira Lutheri inconstantia. NAM in eiusdem libri principio disertis uerbis scripsit, tria esse Sacramenta, Baptismum, Pœnitentiam, & Panem; seu potius unum Sacramentum, & tria signa Sacramentalia: quo loco signum Sacramentale apertissimè in Pœnitentiæ Sacramento posuit distinctum à signo Baptismi, & Eucharistiæ. Sed in fine libelli, opinione mutata, vel potius oblitus eorum quæ paulò antè scripsit, æquè apertè negat signum Sacramentale in Pœnitentiæ Sacramento distinctum à signo Baptismi.

Philippus Melanchthon in Locis editis anno XXI. tit. de Pœnitentia, Lutherum sequutus, scripsit signum Pœnitentiæ

esse Baptismum. Idem habet Calvinus lib. 4. Instit. cap. 15. §. 4. ubi dicit à Baptismo pendere Clavium potestatem, & vim Baptismi ad omnia peccata totius vitæ se extendere, & ex huius rei ignoratione natum esse commentitium Pœnitentiæ Sacramentum. Et cap. 19. §. 17. repræhendit Hieronymi dictum de tabula naufragij: *Sed dictum, inquit, est Hieronymi. Cuiuscunque sit, quin planè impium sit, excusari nequit, si ex eorum sensu exponitur: quasi verò per peccatum deleatur Baptismus, & non potius in memoriam reuocandus sit peccatori, quoties de remissione peccatorum cogitat, & illinc sese colligat, animumq; recipiat, & fidem confirmet, &c.* Et infra: *Apertissime itaq; dixeris, si Baptismum vocaueris Pœnitentiæ Sacramentum, cum in confirmationem gratiæ, & fiduciæ sigillum, is datus sit, qui Pœnitentiam meditantur.*

Martinus Kemnitius in 2. parte Examinis, pag. 929. 930. 931. & 932. fatetur quidem aliud esse Pœnitentiam, aliud Baptismum; & maiorem luctam conscientiæ esse in iis, qui conuerti debent à peccato post Baptismum commisso, quam in iis, qui conuertuntur à peccato commisso ante Baptismum: tamen Lutherum & Calvinum sequutus, repræhendit similitudinem de tabula naufragij, & fœdus Baptismi vult esse perpetuum; ita vt vel in eo perseueremus, vel si fortè peccatum admiserimus, ad illud reuertamur. Repræhendit etiam Concilium Tridentinum, quòd velit diuersam esse rationem reconciliationis in Baptismo ab ea, quæ est in Pœnitentia, & hanc quidem multò difficiliorem, ac duriorẽ esse, quàm illam. Detorquet autem impudentissimis mendacijs Concilij sententiam ad eam intelligentiam, de qua nunquam Patres Concilij cogitârunt, vel potiùs quam disertis verbis anathemate damnârunt, nimirum, quòd in Sacramento Pœnitentiæ non nitamur Christi satisfactione & merito, sed propriis nostris operibus; de quibus mēdacijs suprà diximus, quæ hoc loco dici potuissent.

Igitur aduersus hunc nouum errorem TRIDENTINVM Concilium sess. 14. can. 2. ita scripsit: *Si quis Sacramenta confundens, ipsum Baptismum Pœnitentiæ Sacramentum esse dixerit, quasi hac duo Sacramenta distincta non sint, atque idè Pœnitentiam non rectè secundam post naufragium tabulam appellari, anathema sit.* Quæ veritas tribus argumentis

confirmanda est; testimonio Scripturæ, traditione veterum;
& ratione.

CAPVT XIII.

Probatur veritas.

VO D attinet ad PRIMVM: habemus in primis exempla; vel potiùs typos & figuras Testamenti veteris. Extra controuersiam est, Circumcisionem datam Iudæis in figuram Sacramenti Baptismi: vnde etiam Baptismus ab Apostolo Coloss. 2. dicitur Circumcisio spiritualis, & non manufacta. Si quis autem diligenter euoluat Scripturam veterem, nusquam inueniet memoriam Circumcisionis præscribi tanquam remedium peccatorum post Circumcisionem perpetratorum; sed sacrificia, expiationes, confessionem peccatorum, vt ex cap. 4. 5. & 6. Leuitici colligi potest. Eodem igitur modo in Testamento nouo existimandum non est, Baptismi memoriam remedium esse ad ea peccata purganda institutum, quæ post Baptismum committuntur, sed sacrificium noui Testamenti, & expiationem per Confessionem, & Absolutionem.

Habemus DEINDE testimonium Apostoli Ioannis in epist. 1. cap. 1. vbi loquens idem Apostolus de remedio peccatorum, quæ baptizati indies committunt; non ait: Si Baptismum ad memoriam reuocauerimus; sed: *Si confiteamur peccata nostra, fidelis est & iustus, & remittat nobis peccata nostra, & emundet nos ab omni iniquitate.*

Habemus TERTIO B. Pauli Apostoli testimonium, in epist. ad Hebr. cap. 6. *Impossibile est eos, qui semel sunt illuminati, gustauerunt etiam donum cœlestis, & participes facti sunt Spiritus sancti, & prolapsi sunt; rursus renouari ad Pœnitentiam, rursus crucifigentes sibi metipsos Filium Dei, & ostentui habentes.* Hoc enim loco non negat Apostolus, posse lapsos post Baptismum Deo per Ecclesiam reconciliari, vt falsò Nouatianos sensisse, etiam aduersarij nostri concedunt. Quomodo enim Paulus negaret, lapsos post Baptismum reconciliari posse, qui Corinthium post Baptismum grauissimo scelere inquinatum, reconciliari permisit? Sed negat posse renouari per Baptismum: sic enim hunc locum intelligunt, Chry-

sosto.